

Heikele onderwerpen op de informatiebijeenkomst voor senioren

Henk Verburg

.....

Op 13 april vond weer een bijeenkomst plaats voor de seniordierenartsen. De Commissie Senioren had opnieuw voor een fantastisch programma gezorgd en ongeveer honderd senioren kwamen naar Boerderij Mereveld om daarvan te genieten.

Om elf uur opende dagvoorzitter Jan Peelen de bijeenkomst. Hij introduceerde Lonneke Stark, lid van het bestuur van de KNMVD met onder andere verenigingszaken in haar portefeuille. Ze vertelde over het komende jubileum van de KNMVD en verzocht vrijwilligers die wilde meehelpen bij de organisatie, zich bij

haar te melden. Een aantal senioren meldde zich daarvoor aan. Verder schetste Lonneke het beeld van de groep seniorendierenartsen over vijftig jaar: voor 90 procent dames en een enkele heer. Het wordt dus anders en daar zal de KNMVD op inspelen.

HORMONALE STOFFEN

Het hoofdgerecht van de ochtend was de presentatie door prof. dr. H.J.Th. Goos over 'Hormonale stoffen in de leefomgeving'. Het blijkt dat in het milieu heel wat stoffen met een oestrogene werking aanwezig zijn, afkomstig uit planten, dieren, of van chemische stoffen, die er direct of indirect via de mens worden ingebracht. In vogelvlucht werd het werkingsmechanisme van stoffen met oestrogene stoffen nog eens uitgelegd. Als stoffen

meer of minder kunnen binden aan de oestrogeenreceptoren in de lichaamscellen, dan kunnen die als oestrogeen werken. En dat kan behoorlijk versturend werken op de eraan blootgestelde fauna, denk aan kikkers, (het onderwerp van het promotieonderzoek van de spreker), vissen et cetera, die bijvoorbeeld niet meer normaal geslachtsrijp kunnen worden, met alle problemen van dien bij de viskweek. Er kan zelfs remming plaatsvinden van de ontwikkeling van normale geslachtsorganen. De spreker verwees ook naar de fatale invloed op zeeslakken van bijvoorbeeld tributilenehoudende 'coating', die aangroeit van schepen voorkomt. De betreffende 'coating' mag overigens sinds 2006 niet meer gebruikt worden.

De Europese Unie kent een

onderzoekprogramma, waarbij alle chemicaliën op veiligheid moeten worden gecontroleerd. Voor wat betreft onderzoek op oestrogene activiteit gaat dat getrapd. De eerste trap is een 'screening', waarbij gekeken wordt naar de chemische structuur, of stoffen passen in de oestrogeenreceptor en vervolgens wordt getest op een cellijn met een receptor en een reporter gen. Als de 'screening' positief is, volgt een dierproef. Een voorbeeld is nonylfenol (een oppervlaktetenspanningverlagend middel dat veel wordt gebruikt in de industrie). Daar is inmiddels een blootstellingnorm voor vastgesteld voor mensen die met deze stof werken. Er zijn voor deze stof geen normen voor de voedselketen en het milieu. Ten slotte meldde de spreker dat vertaling van onderzoekresultaten tot politieke besluitvorming veel tijd in beslag neemt. De presentatie van onderzoekresultaten aan de politiek is iets anders dan onderzoekrapporten sturen. Probleem en oplossing moeten namelijk heel duidelijk worden geformuleerd. Onderzoekrapporten gaan anders de la in, tenzij de situatie echt uit de hand is gelopen.

Professor Goos sloot zijn presentatie af met het plaatje van een wereldbol met daarop aangegeven de plasticvervuiling in de Atlantische en de Grote Oceaan, beide ter grootte van een land als Frankrijk met een laagdikte van tien meter. Praktisch, zoals dierenartsen zijn, werd ter plaatse een oplossing bedacht: opzuigen, binden aan actieve koolstof en dat product verbranden. Of het idee uitvoerbaar is, is niet aan de orde geweest. Maar creatief denken doen de senioren nog steeds.

BIJSMAAK

Na de goed verzorgde lunch volgde om 14.00 uur het hoofdprogramma van de middag, een presentatie door mevr. dr. J.M. Fentener van Vlissingen, directeur van het Erasmus Dierexperimenteel Centrum van de Faculteit Geneeskunde van de Erasmus Universiteit in Rotterdam, getiteld: 'Wat hebben dierenartsen met proefdieren?'. Het uitgangspunt is dat wetenschap en technologie onmisbaar zijn om goed te kunnen zorgen voor:

De seniordierenartsen dachten creatief mee over de oplossing voor actuele problemen.

- gezondheid voor mens en dier;
- duurzame ontwikkeling;
- kennis en cultuur (animal planet/discovery channel).

De rol van de dierenarts bij proefdieren/dierproeven bestrijkt bijna alle aspecten van het terrein van veterinair volksgezondheid, dus uitdagend werk voor de veertig dierenartsen in Nederland die op dit terrein werkzaam zijn en de overige vierhonderd dierenartsen die hieraan gerelateerd werk doen (dus zo'n 10 procent van de vierduizend in Nederland actieve dierenartsen). Toch zit er wel een bijmaak aan als je in deze sector werkt, die je plezier in je werk kan verminderen. Want hoewel de overgrote meerderheid van de bevolking het nut inziet van dit werk, dat overigens aan zeer strikte regels is gebonden en waarbij de naleving van die regels de 100 procent nadert, is er ook een groep mensen die mordicus tegen dierproeven en al dan niet de intensieve dierhouderij zijn. Die groep tegenstanders van dierproeven en de intensieve dierhouderij schroomt niet om op onoorbare wijze hun doel na te streven. Dit is onprettig tot bedreigend voor de dierenartsen en andere werknemers in die sector. De pogingen van de overheid om aan hun intimiderende gedrag een einde te

maken, hebben tot nu toe niet veel succes gehad.

Door sommige mensen worden dieren op één lijn gesteld met de mens. Dieren nemen steeds meer een plaats in als gezinslid. Ze verblijven in huis en slapen zelfs op de slaapkamer. Over de oorzaak daarvan filosofeerde de spreker aan de hand van plaatjes van de boekjes van Dick Bruna over Nijntje. *Nijntje naar school* en als klap op de vuurpijl: *Nijntje naar de dierentuin*. Wellicht wordt die vermenschelijking van het dier met dit soort literatuur wel ingeprint bij jonge kinderen. Een interessant gezichtspunt.

Ook de individualisering van de samenleving, met alle frustraties van dien, kan het dier letterlijk en figuurlijk in de armen van de mens drijven, met de gedachte: "Dieren kun je tenminste nog kunt vertrouwen." Op dit moment is er een burgerinitiatief om dertigduizend handtekeningen te verzamelen om dierproeven met honden en katten op de agenda van de Tweede Kamer te krijgen. Uit veterinair volksgezondheidstandpunt bekeken is dit initiatief onbegrijpelijk. Het overgrote deel van de betreffende proeven wordt uitgevoerd om de gezondheid van diezelfde diersoorten te beschermen en te bevorderen! Het lijkt er dan ook op dat men probeert in spelen op de sentimenten van honden-

en kattenbezitters in plaats van werkelijk begaan te zijn met het lot van die honden en katten. Daarbij kan nog worden vermeld dat veel van het wettelijk gedefinieerde ongerief dat die honden en katten moeten ondergaan niet meer inhoudt dan het ongerief dat een huisdier ondervindt bij een bezoek aan de praktiserende dierenarts. Hopelijk reageren de Tweede Kamerleden niet als 'Nijntjes', als het zover komt dat men daarover moet gaan discussiëren.

Verder liet de spreker de nationale en internationale statistieken van het gebruik van proefdieren en dierproeven de revue passeren. Hieruit blijkt dat Nederland wat registratie betreft tot de precieze landen behoort. 'Monitoring' van trekvogels wordt in Nederland bijvoorbeeld als een dierproef geregistreerd, hoewel dit in geen enkel ander EU-land als dierproef wordt gezien. Ook blijkt dat over het geheel genomen toename en afname van het aantal dierproeven meer

afhangen van technologische ontwikkelingen, dan van politieke besluitvorming.

GESLAAGD

Al met al was het een zeer geslaagde dag, waarbij de heren senioren na inlevering van hun badge de prachtige KNMVD-stropdas kregen aangeboden. Of de dames ook een stropdas hebben gekregen, is mij niet bekend.

Henk Verburg is rustend dierenarts.
